

Lainsäädäntöneuvos Markus Lounela

Maa- ja metsätalousvaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eräistä maatalouden luopumistuen ansiotulorajaan covid-19 epidemian johdosta sovellettavista menettelyistä

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki eräistä maatalouden luopumistuen ansiotulorajaan covid-19-epidemian johdosta sovellettavista väliaikaisista menettelyistä. Ehdotetussa laissa säädettäisiin, että eräitä luopumistuen maksamista ja sen aloittamista, luopumistuen maksun keskeyttämistä ja luopumistuen saajan ilmoitusvelvollisuutta koskevia edellytyksiä, joista säädetään maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetussa laissa ja maatalousyrittäjien luopumistuesta annetussa laissa, ei sovellettaisi 1.3.2021—31.12.2021.

Lakiehdotuksen tarkoituksena on mahdollistaa väliaikaisesti maatalouden luopumistukeen oikeutettujen tuensaajien ansiotyössäkäynti huoltovarmuuden turvaamiseksi covid-19-epidemian aiheuttamissa olosuhteissa maa- ja metsätalousministeriön toimialan kannalta kriittisissä tehtävissä ilman, että työssä ansaitun tulon määrä vaikuttaisi maatalouden harjoittamisesta luopuneen oikeuteen saada luopumistukea 1.3.2021—31.12.2021. Esitys vastaa 16.3.2020—31.12.2020 voimassa ollutta väliaikaista lakia.

Alkutuotannon ylläpito on maamme huoltovarmuuden kannalta erityisen tärkeää ja ruokaturvan merkitys korostuu covid-19 –epidemian aiheuttamissa olosuhteissa. Yhtenä toimenä kotimaisen kausityövoiman saatavuuden lisäämiseksi toteutettaisiin luopumistuen ansiotulorajan määräaikainen soveltamatta jättäminen. Kriittistä henkilöstöä ovat erikoisammattitaitoa omaavat henkilöt. Kaikkein kriittisimmiksi ja kiireellisimmiksi on havaittu joukko maatalous- ja puutarhatuotannon kasvukauden alkuun sekä tuotantoeläinten hoitoon liittyviä töitä, joille on oltava tiedossa ammattitaitoisia tekijöitä.

Alkutuotannon kannalta tärkeää erityisosaamista ja ammattitaitoa voidaan arvioida olevan maatalouden harjoittamisesta luopuneilla entisillä maatalouden harjoittajilla. Luopumistukilainsäädännön kannalta luopujilla on kuitenkin vain rajattu mahdollisuus työskennellä palkkatyössä ilman, että ansaittu tulo vaikuttaa luopujan oikeuteen saada luopumistukea. Kyse on eräänlaisen ansiotulorajoitteen väliaikaisesta purkamisesta, jonka tarkoituksena on kannustaa huoltovarmuuden turvaamiseksi vallitsevissa covid-19-epidemian aiheuttamissa olosuhteissa entisiä maatalouden harjoittajia ansiotöihin maa- ja metsätalousministeriön toimialan kannalta kriittisiin tehtäviin.

On arvioitu, että niistä noin 1 700 luopumistuen saajasta, jota esitys koskee, voisi työllistyä noin 100 henkilöä. Lakia ehdotetaan sovellettavaksi taannehtivasti poikkeusolojen julistamisesta (1.3.2021), jotta voitaisiin taata tuensaajien yhdenvertainen kohtelu.

Hallinnollisen taakan näkökulmasta esitetyn ehdotuksen voidaan arvioida olevan yksinkertaisin ratkaisu myös tuen maksatuksesta ja hallinnoinnista vastaavalle Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle (Mela), jolla on kokemusta vastaavasta väliaikaisesta laista myös vuodelta 2020.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian ja olemaan voimassa vuoden 2021 loppuun.